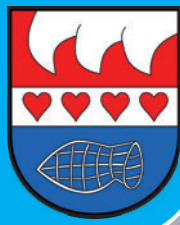

Brodík

**MĚSÍČNÍK
OBCE BOROVNICE**

I. vojenské mapování – list 131 – výřez a pravý okraj listu

Designation derer in dieser Section Befindlichen Ortschaften			
Namen der Ortschaften	Anzahl der		
	Burger und Bauern	Barthes und Knecht	Ferde
Augest			
Biestowitz			
Borhy			
Borownitz			
Boruhradek			
Boschind			
Chlenn			

SLOVO STAROSTKY

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ,

rok utekl jako voda a stále se potýkáme s virem SARS CoV-2, přičemž se neustále mění krizová opatření, hygienické podmínky, lhůta ochrany naočkovaných. Dva roky se celý svět potýká s touto pandemií a stále není lék, který by zachránil lidstvo. Proto si i v nadcházejícím roce 2022 musíme přát hlavně to zdraví, lásku a aspoň kousek štěstí.

Minulý rok i v nepříznivé situaci nebyl pro obec zase tak špatný.

Po 3,5 letech nám byla přiklepnuta dotace z MZE na nový vodovod, na který navázala dotace z Královéhradeckého kraje. V září firma PROFISTAV Litomyšl, a.s. zahájila v obci Borovnice první výkopové práce. Dokončení této velké akce je plánováno na konec roku 2022.

S pomocí dotace DSO Orlice bylo vybudováno dětské hřiště u obecní budovy SDH v Borovnici.

Dotaci na opravu hřiště u obecní budovy SDH Rájec poskytla firma KOMO-COM, s.r.o., Praha.

Obec Borovnice zaplatila **v obecní budově SDH výměnu nových vrat a vikýřových dvířek**, kterou realizovala firma VRATA NOVÁK s.r.o. Dlouhá Ves.

Na dokončené KoPÚ v k.ú. Borovnice u Potštejna a Rájec bylo navázáno **vypracování nového Územního plánu Borovnice**.

Po dlouhé době se povedl **nákup pozemku v Borovnici a směna pozemků na Homolí a v Borovnici** s panem Františkem Kinským.

Dotace na opravu obecní komunikace pod Homolí opět nedopadla, tak bylo požádáno znovu a uvidíme.

V každé obci bylo posíleno ještě jedno sběrné místo na sklo a papír. Odpadům se budeme věnovat v příštím čísle Brodíku.

Závěr roku byl věnován **výsadbě a obnovení ovocné aleje Přestavlky – Chleny** za pomoci dotace ze spolku Wangari. S výsadbou ovocných stromů budeme pokračovat i v roce 2022.

Toto je jenom část věcí, co se uskutečnila. Ty ostatní nejsou tak vidět, ale je jich dost.

I v letošním roce máme hodně věcí naplánovaných, tak uvidíme, jak se podaří je zrealizovat.

Děkuji všem, kteří se podíleli na chodu obce a ve svém volném čase spolupracovali při různých akcích. V nadcházejícím roce všem přeji hodně zdraví, spokojenosti a optimismu.

Soňa Rojková, starostka obce Borovnice

PRVNÍ VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ JAKO ZDROJ POZNÁNÍ KRAJINY VE DRUHÉ POLOVINĚ 18. STOLETÍ

Během minulých let jsme v příspěvcích věnovaných dějinám Borovnice a nejbližšího okolí několikrát použili **I. vojenské mapování**, konkrétně **mapový list č. 131**. Naposledy tomu bylo v prosincovém čísle, kdy šlo hlavně o rybník Veselák.

Jedná se o **velmi cenné mapové dílo velkého měřítka** (1 : 28 000), jehož prostřednictvím můžeme nahlédnout do barokní krajiny. Mapování probíhalo v letech 1764 – 1768 a o něco později (1780 – 1783) se uskutečnilo zpřesnění výkresů, tzv. rektifikace. Mapovalo se bez použití trigonometrické sítě a k zakreslení objektů do map stačily nákresy, které si císařští vojáci pořídili v terénu.

Dejme slovo plk. Ing. Drahomíru Dušátkovi, CSc. (*1934 †2021), špičkovému vojenskému kartografovi, který se mimo jiné zabýval historickými kartografickými produkty: „Z každé sekce byla vyhotovena osmibarevná čistokresba, šedý polohopis a značky, červeně zděné budovy, dálkové silnice a kamenné mosty, tmavě modře vodstvo a břehovky vodních ploch, světle modré vodní plochy, zelené louky a pastviny, šedozelené lesy, žlutohnědé ostatní komunikace, šedé skály, kopečková metoda a lavírovaný šrafovaný výškopis podle zásady „čím vyšší, tím tmavější“ s černým popisem. Popis objektů na mapě byl černý a napravo od obrazu mapy byl ještě volný sloupec, kde byla uváděna jména zobrazených sídel s počty obyvatel, chovaných koní, volů apod.“ (Dušátko, D.: První vojenské mapování, dostupné na: https://kgm.zcu.cz/Stare_mapy/articles/Kap4_Prvni_vojenske_mapov%Do%Boni.pdf)

Co tedy můžeme vyčíst z mapového listu pro obec Borovnici? Především nás zaujme překvapivě hustá síť cest, které vedou i po hrázích dnes již neexistujících **rybníků**. Šlo o komunikace, po nichž by měl projet selský vůz. Jsou tu zachyceny také **vodní toky**, a to včetně těch nejmenších. **Rozsah lesních porostů** se v případě katastru Borovnice, Rájce a Přestavlk podstatně neliší od současného stavu. Mapa nám svým šrafováním dává celkem věrnou představu o **členitosti reliéfu**.

Borovnice

Rájec

Přímo v **Borovnici** jsou zakresleny pod hrázemi obou rybníků **mlýny** (symbol mlýnského kola), dále tu lze rozeznat čtvercový půdorys **panského dvora**. Zajímavý je i malý dnes neexistující rybníček, který sloužil jako **sádky**, napájený nepatrným pravostranným přítokem potoka Brodce. Rozeznat lze i jednotlivé budovy včetně borovnického **záměčku**.

Homole, Závrš, Rájec

Přestavky

Návrší **Homole** i se **schodištěm a kostelem** tu samozřejmě nechybí, stejně jako dvojitý vrch Chlum s tím, že tu byla dvě odlesněná místa. Víme, že na západním se tehdy nacházely zříceniny tvrze Dřele a ve východním svahu býval lom. Dále zde vidíme „Sawerser M. h.“, což byl hospodářský **dvůr Závrší**. Nechybí tady ani bývalá **obora**. Popis mapy je samozřejmě německý. Důstojník topografické služby, který připravoval podklady pro čistopis pojmenoval **Rájec** (tehdy patrně Rajice) názvem „Raýtze“, tj. „Rajče“... Zachytil zdejší kompaktní zástavbu i zvlnění terénu. Zajímavá je **soustava rájeckých rybníků**. Ty byly ale malé, takže nestály za pojmenování (první vojenské mapování většinou uvádí názvy podstatně větších rybníků).

Také v **Přestavkách** je pod hrází rybníka zakreslen **mlýn**. Vrchnostenský **dvůr** tu vidíme, ale **záměček** jde jen stěží v zástavbě identifikovat.

Pravý okraj mapového listu měl nést doplňující údaje k jednotlivým obcím – počet měšťanů, sedláků, zahradníků, chalupníků a koní. V případě tohoto listu však zůstal bohužel prázdný...

Přinášíme Vám tedy několik výřezů z 250 let starého kartografického zobrazení obce Borovnice. Změnilo se toho hodně od doby, kdy zdejším krajem putovali nám neznámí vojenští topografové?

PaedDr. Ladislav Miček, fotografie na 2. straně obálky.

ZPRÁVY OBECNÍHO ÚŘADU

UPOZORNĚNÍ OBČANŮM

KOSTEL NA HOMOLI

Kostel Panny Marie Bolestné na Homoli je přes zimní období až do Velikonoc uzavřen.

První mše v kostele Panny Marie Bolestné na Homoli se bude konat dne **17. dubna 2022 ve 14:30 hodin** a poté každých čtrnáct dní.

HŘBITOV

Upozornění pro návštěvníky

Brány hřbitova jsou **v zimním období** otevřeny **od 8:00 do 16:00 hodin**, na hřbitov je zakázáno vodit psy.

Prosíme návštěvníky hřbitova o třídění odpadu do umístěných popsaných nádob. Děkujeme

PROVOZ OBECNÍHO ÚŘADU

- Úřední hodiny obecního úřadu pro veřejnost:
pondělí 9 – 12 hodin a 14 – 17 hodin,
středa 9 – 12 hodin a 14 – 17 hodin.
- Pro platby je preferován převod na bankovní účet obce.
- Nadále je preferován písemný či telefonický kontakt. Kontakty naleznete na webových stránkách obce nebo v obecním zpravodaji.
- **Osobní návštěva obecního úřadu je možná pouze při dodržení zvýšených hygienických opatřeních**, tj. s ochranou dýchacích cest respirátorem, po dezinfekci rukou při vstupu do budovy (dezinfekce je k dispozici v zádveří) a dodržování rozestupů 2 metry. Zároveň žádáme, aby do budovy obecního úřadu nevstupovaly osoby s respiračními obtížemi.
- **Herní stolního tenisu v Borovnici a Rájci je možné využívat za podmínky dodržení aktuálně platných vládních nařízení.**

Soňa Rojková, starostka

ZE ZASTUPITELSTVA OBCE BOROVNICE

SOUHRN USNESENÍ Z VEŘEJNÉHO ZASEDÁNÍ Č. 5/2021 KONANÉHO DNE 25. 11. 2021 V BOROVNICI

**Zastupitelstvo obce Borovnice projednalo na veřejném zasedání
jednotlivé body programu s tímto výsledkem:**

Zastupitelstvo obce schválilo:

- zapisovatelem p. Libora Provazníka a ověřovateli p. Jaroslava Lédra a p. Tomáše Koleča
- rozpočtové opatření č. 5 na rok 2021 s navýšením příjmů v příjmové části o 5 000 Kč a navýšením výdajů ve výdajové části o 346 000 Kč. Součástí rozpočtového opatření č. 5 za rok 2021 je položkový výtisk příjmů a výdajů výkazu Fin 2-12 M, kde jsou podle paragrafů a položek uvedené částky změn
- „Příkazní smlouvu o výkonu autorského dozoru projektanta“ pro stavbu „Vodovodní řady v obci Borovnice a propojovací řad VDJ Lhoty u Potštejna – Borovnice – Homole – Rájec“ s projektantem RECPROJEKT s. r. o.
- zadání územního plánu Borovnice podle § 47 odst. 5) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebnímu řádu, ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon)
- Obecně závaznou vyhlášku č. 2/2021 o místním poplatku ze psů
- podání žádosti o dotaci na realizaci akce „Oprava místní komunikace č. 21 Borovnice pod Homolí“ z dotačního titulu MMR ČR – Podpora obnovy místních komunikací. Žádost bude pro obec zpracovávat RNDr. Tomáš Kytlík
- finanční dar ve výši 2 000 Kč pro ČSV, Základní organizace Chleny
- finanční dar ve výši 2 000 Kč pro ČZS, Základní organizace Chleny

Zastupitelstvo obce neschválilo:

- pozměňovací návrh obecně závazné vyhlášky č. 1/2021 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Jedná se o úpravu v poplatcích za obyvatele: Nově narození v průběhu roku: sazba poplatku činí 0 Kč.
Děti do 15 let (rozhodné datum věku je k 1. 1.): sazba poplatku činí 600 Kč
Občané: sazba poplatku činí 800 Kč
Občané starší 65 let (rozhodné datum věku je k 1. 1.): sazba poplatku činí 600 Kč
- obecně závaznou vyhlášku č. 1/2021 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Kde výše poplatku vychází ze skutečných nákladů na likvidaci komunálního odpadu a je stanovena na 1 000 Kč na obyvatele za rok a 1 000 Kč za nemovitost sloužící k rekreaci

Zastupitelstvo obce Borovnice pověřuje:

- starostku obce uzavřením schválených smluv a žádostí

*Jaroslav Lédr, ověřovatel, Tomáš Koleč, ověřovatel
Ing. Libor Provazník, zapisovatel, Soňa Rojková, starostka*

SOUHRN USNESENÍ Z VEŘEJNÉHO ZASEDÁNÍ Č. 6/2021 KONANÉHO DNE 21. 12. 2021 V BOROVNICI

**Zastupitelstvo obce Borovnice projednalo na veřejném zasedání
jednotlivé body programu s tímto výsledkem:**

Zastupitelstvo obce schválilo:

- zapisovatelem p. Libora Provazníka a ověřovateli p. Leoše Matějuse a pí Petru Koutnou
- rozpočtové opatření č. 6/2021 s navýšením výdajů ve výdajové části o 20 000 Kč. Součástí rozpočtového opatření č. 6/2021 je položkový výtisk příjmů a výdajů výkazu Fin 2-12 M, kde jsou podle paragrafů a položek uvedené částky změn
- Rozpočet obce Borovnice na rok 2022 s návrhem příjmů 10 613 000 Kč a návrhem výdajů 13 416 500 Kč, splátky úvěru -643 000 Kč. Rozpočet je schvalován jako schodkový ve výši -3 446 500 Kč.
- Návrh střednědobého výhledu rozpočtu na období 2023 – 2026
- obecně závaznou vyhlášku č. 1/2021 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, kde je výše poplatku a stanovena na 900 Kč na obyvatele za rok a 900 Kč za nemovitost sloužící k rekreaci. Platbu lze rozložit do dvou splátek. Osvobozeny od poplatku jsou děti, narozené v příslušném kalendářním roce, a to po dobu 12 měsíců.
- Smlouvu o zřízení věcného břemene služebnosti IV-12-2020208/VB/2, Borovnice-Rájec, p.č. 332/3 – kNN – ČEZ Distribuce, a.s.
- plán inventarizace majetku a závazků obce Borovnice k 31. 12. 2021. Zároveň schvaluje inventarizační komisi v tomto složení: předseda Libor Provazník, členové: Leoš Matějús, Jaroslav Lédr, Petra Koutná, Jan Jiroušek
- Výzvu k podání žádosti o dar z rozpočtu DSO ORLICE. Žádat max. o 50 000 Kč.
- Finanční dar na didaktické hry a pomůcky pro děti v MŠ Chleny ve výši 600 Kč za každé dítě, které z obce Borovnice školku navštěvuje. V současné době navštěvuje MŠ Chleny z obce Borovnice 15 dětí.

Zastupitelstvo obce neschválilo:

- pozměňovací návrh obecně závazné vyhlášky č. 1/2021 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Jedná se o úpravu v poplatcích za obyvatele: Nově narození v průběhu roku: sazba poplatku činí 0 Kč.
Děti do 15 let (rozhodné datum věku je k 1. 1.): sazba poplatku činí 600 Kč
Občané: sazba poplatku činí 800 Kč
Občané starší 65 let (rozhodné datum věku je k 1. 1.): sazba poplatku činí 600 Kč
Nemovitost sloužící k rekreaci 800 Kč.

Zastupitelstvo obce Borovnice pověřuje:

- starostku obce uzavřením schválených smluv a žádosti
Leoš Matějús, ověřovatel, Mgr. Petra Koutná, ověřovatel
Ing. Libor Provazník, zapisovatel, Soňa Rojková, starostka

LÉKAŘSKÁ POHOTOVOST

**Rozpis služeb stomatologické lékařské služby
první pomoci okresu Rychnov nad Kněžnou rok 2022
ordinační hodiny: sobota, neděle, svátek 08:00–12:00 hodin**

01. 01.	MDDr. Paličková Zlata - Petrák stomatologie, s.r.o. Náměstí Dr. Lützowa 244, Vamberk	721 200 244
02. 01.	MDDr. Handl Jindřich - SJH Stomatologie, s.r.o. U Stadionu 594, Rychnov nad Kněžnou	604 878 560
08. 01.	MDDr. Havlíček Ondřej - DekaDent, s.r.o. Kvasiny 145	771 155 445
09. 01.	MDDr. Chládek Tomáš - DekaDent, s.r.o. Kvasiny 145	771 155 445
15. 01.	MUDr. Kašparová Dagmar Voříškova 169, Vamberk	602 514 715
16. 01.	MUDr. Loukota Jan Komenského 127, Opočno, 517 73	494 621 665
22. 01.	MDDr. Učňová Petra - Petrák stomatologie, s.r.o. Náměstí Dr. Lützowa 244, Vamberk	721 200 244
23. 01.	MUDr. Malátková Ludmila Jiráskova 1389, Rychnov nad Kněžnou	494 515 696
29. 01.	MDDr. Matoušková Lucie - Můj zubař, s.r.o. Kvasinská 129, Solnice	602 152 873
30. 01.	MDDr. Motyčka Martin Komenského 44, Rychnov nad Kněžnou	775 224 093
05. 02.	MUDr. Mířejovská Dagmar - Bahník Dent, s.r.o. Třebízského 799, Kostelec nad Orlicí	494 323 152

**Lékařská pohotovostní služba v Královéhradeckém kraji
Informace pro dospělé i děti na celém území kraje tel.: 841 155 155**

VÝŠE POPLATKŮ NA ROK 2022

Komunální odpad **900 Kč/rok** za osobu trvale žijící
 900 Kč/rok za rekreační objekt

Rozpis svozu na poslední straně Brodíku.

Od poplatku jsou **osvobozené děti** narozené v příslušném kalendářním roce, a to **po dobu 12 měsíců** od data narození.

Poplatek za každého psa **100 Kč/rok**

Poplatek za **osoby trvale žijící** musí být uhrazený jednorázově v termínu nejpozději **do 28. února** příslušného kalendářního roku, nebo ve dvou stejných splátkách v termínu nejpozději **do 28. února** a do **31. května** příslušného kalendářního roku.

Poplatek za **rekreační objekt** je splatný jednorázově nejpozději do 31. května příslušného kalendářního roku.

Výběr poplatků proběhne **během měsíce ledna – května** v místě OÚ Borovnice, a to vždy **v úředních hodinách** nebo převodem na účet č.ú.: **1240071339/0800**

INFORMACE PRO OBČANY O CENĚ VODNÉHO A STOČNÉHO PRO ROK 2022

Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s. oznamují cenu vodného platnou v našich obcích od **1. 1. 2022**.

Cena vodného bude činit **40,40 Kč/m³** bez DPH (44,44 Kč/m³ vč. DPH). Tato cena je o 6 % vyšší než cena platná v letech 2020 a 2021. Ke zvýšení jsme byli nuceni přistoupit z důvodu trvale rostoucích nákladů, které již nejsme schopni pokrýt úsporami na naší straně.

Podrobnější informace naleznete také na stránce www.vak.cz v sekci „Zákazníci“ a v části „Ceník vodného a stočného“.

Kalkulace ceny vody pro kalendářní rok 2022 je zveřejněna i na stránkách obce Borovnice, a to www.borovnice.info v sekci Vodovod a kanalizace.

V případě jakýchkoli dotazů se na nás neváhejte obrátit.

Mgr. Ing. Petr Dobroucký, ekonomický náměstek VAK Jablonné n. Orli.
Tel.: 463 030 214, 463 030 222, 602 135 498, E-mail: dobroucky@vak.cz

KOTLÍKOVÉ DOTACE POKRAČUJÍ

Od 1. září 2022 bude v platnosti zákaz provozu kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním, které nesplňují 3. a vyšší emisní třídu.

Občané mají možnost využít podporu výměny nevyhovujících zdrojů tepla a to z **operačního fondu Životního prostředí** (krajské úřady), který je zacílen na domácnosti s nižšími příjmy (příjem žádostí jaro 2022) a z programu **NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM**, kdy je poskytovatelem Státní fond životního prostředí a je určen pro ostatní domácnosti (příjem žádostí od 12.10.2021).

https://www.mzp.cz/cz/news_20210726-Minimanual-na-kotlikove-dotace-2021-2022

ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ A BENZO(A)PYREN

V minulých letech bylo na našem území změřeno vysoké množství podílu benzo(a)pyrenu v ovzduší. Co to vlastně benzo(a)pyren je a kdo a co ho způsobuje? To jsou hlavní otázky, na které si v tomto článku odpovíme.

Benzo(a)pyren je v současné době hlavní problém znečišťování ovzduší v České republice, jedná a o karcinogenní polycyklický aromatický uhlovodík, který se váže na jemnou frakci suspendovaných částic. V atmosféře je stabilní a navázán na pevné částice je schopen přenosu na velké vzdálenosti. Benzo(a)pyren se rozkládá vlivem slunečního záření a neprosakuje do podzemní vody.

Vzniká jako vedlejší produkt při nedokonalém spalování organické hmoty (uhlí, dřevo), ale uvolňuje se například i během lesních požárů. Tyto přírodní emise jsou však zanedbatelné v porovnání s těmi antropogenními (tedy těmi, které vznikají lidskou činností). **Z 98,3 % vzniká benzo(a)pyren při nedokonalém spalování v malých kotlích (v domácnostech) při teplotách 300-600 °C.**

Benzo(a)pyren běžně všichni dýcháme. V lidském těle je rychle metabolizován, avšak některé z těchto metabolitů jsou karcinogenní a způsobuje například poškození dýchacích cest a trávicího traktu, je mutagenní a poškozuje imunitní systém a červené krvinky, dále může procházet placentou či omezuje reprodukční schopnosti.

Na závěr je tedy nutné říct, že zhoršená kvalita ovzduší na našem území je převážně způsobena lokálními topeništi, a proto je třeba zamyslet se nad tím, čím a jakým způsobem topíme, protože ne vždy je dřevo a uhlí, o kterých se lidé domnívají, že jsou přírodní a čisté topivo, vhodné.

Mgr. Markéta Plachetková, územně analytické podklady, odpady, ovzduší

Stavební úřad - životní prostředí, Městský úřad Kostelec nad Orlicí

Palackého náměstí 38, 517 41 Kostelec nad Orlicí

mobil: 775 044 130

DS: aj5bhbi, IČO: 00274968

www.kostelecno.cz

MILÉ ČTENÁŘKY A ČTENÁŘI,

jsme na začátku nového roku 2022, a proto bych vám všem chtěla popřát hlavně hodně zdraví, štěstí a pohody po celý rok a pozvat vás do naší knihovny. Máme tady k dispozici celkem 1 964 knih, které jsou majetkem naší borovnické knihovny. V průběhu roku obměňujeme nabídku knih z výpůjčního fondu knihovny v Kostelci nad Orlicí, která nám v loňském roce zapůjčila celkem 180 knih různých žánrů – detektivky, romány i naučnou literaturu. V naší knihovně máme registrováno celkem 32 čtenářek a čtenářů, kteří si v minulém roce přišli vypůjčit celkem 386 knih. Naši návštěvníci si mohou knihy v klidu vybrat, prohlédnout a společně posedět a popovídat si.

Před vánočními svátky jsme vám nabídli možnost přijít si 23. prosince do knihovny pro Betlémské světlo. Potěšilo nás, že této příležitosti využilo dvanáct dospělých a šest dětí.

Výpůjční den bude 18. 1. 2022.

Těším se na vaši návštěvu.

Knihovnice Helena Jiroušková

PODĚKOVÁNÍ KNIHOVNĚ V BOROVNICI

V prosinci, den před Štědrým dnem, se už tradičně rozdávalo Betlémské světlo v knihovně v Borovnici.

Touto cestou bych chtěla poděkovat paní knihovnici Heleně Jirouškové. V Přestavkách patří poděkování paní Daně Navrátilové.

Jsem ráda, že knihovna dobře funguje a čtenářky se mají kde scházet.

Velká gratulace patří ke kulatému životnímu jubileu bývalé paní knihovnici Boženě Kaplanové z Borovnice. Přejeme jí hlavně pevné zdraví, optimismus a životní elán ať ji neopouští.

V magickém roce 2022 všem přeji stále zdraví, pohodu, hodně dobré energie a pozitivní myšlení.

Soňa Rojková, starostka obce Borovnice

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

ŽIVOTNÍ JUBILEA

V měsíci **lednu** oslaví významné životní jubileum

60 let pan **František Junek** z Borovnice,
65 let pan **Zdeněk Jakubec** z Borovnice,
75 let pan **František Tomeš** z Homole,
81 let pan **Vladislav Smola** z Přestavlk,
82 let paní **Ludmila Řičařová** z Borovnice.

Přejeme hlavně pevné zdraví a životní pohodu.

Sociální a kulturní výbor

ZÁPIS DO TANEČNÍCH PRO MLÁDEŽ 2022

Zápis do Kurzu společenského tance a chování v Kostelci nad Orlicí, SK Rabštejn bude **ve středu 23. 2. 2022 od 14:00** hodin.

Taneční kurzy probíhají ve spolupráci s Taneční školou Bonstep Hradec Králové. Kurz společenského tance a chování povedou taneční mistři Mgr. Daniel Zhouf a p. Simona Ouzká.

Ing. Marta Klimešová, ředitelka SK Rabštejn

ZPRAVODAJ BRODÍK

„**Brodík**“ měsíční zpravodaj obce Borovnice

Redakční rada: Zastupitelstvo obce Borovnice

Zpravodajské a informační příspěvky od občanů do „Brodíku“

e-mail: **brodik@borovnice.info**

Příspěvek je možno vhodit do schránky na budově obecního úřadu v Borovnici.

Uzávěrka vždy k poslednímu dni daného měsíce

Distribuce do všech domácností v obci Borovnice zdarma.

VYDAVATEL

Obec Borovnice, Borovnice 5, 517 41 Kostelec nad Orlicí

tel.: **493 815 763**, 734 559 876, www.Borovnice.info,

e-mail: **obec@borovnice.info**, č.ú.: 124 007 1339/0800

RADY PRO ZAHRÁDKÁŘE

Celý advent a Vánoce v r. 2021 byly již druhým rokem pod vlivem různých nepříznivých skutečností i s pandemií, přesto je tradičně vnímáme jako nejkrásnější i požehnané svátky. Ten loňský rok nám většinou vystavoval účet spíše záporného znaménka, obzvláště v období, kdy společnost pronásledovala hrozba virových onemocnění při koronavirové pandemii.

A tak i při výměně starého kalendáře za nový 2022 si uvědomujeme, jak ten čas neúprosně uběhl. I když se osobní kontakty mezi lidmi hlavně kvůli nemocem omezily, přesto by nás to tolik nemělo rozdělovat a narušovat naše soužití. Ani nyní není ještě vše poklidně uspořádáno a stále obavy o zdraví provází většinu naší společnosti včetně státoprávních pořádků, ale i v této komplikované době bychom měli umět každý den nacházet důvod k alespoň malé radosti a na někoho, nebo na něco se těšit.

Proto alespoň nyní v zimním období zpomalme a odpočívejme, tak jak to v zimě dělaly generace před námi. **Leden** byl vnímán jako **nejchladnější měsíc v roce**, a tudíž většina živočišstva i rostlin bývá v útlumu. Je to tedy **doba, kdy zahrada odpočívá zimním spánkem** a zahrádkář má možnost trochu „vypnout“ a nabírat síly pro jarní měsíce. Přesto nějaké **potřebné zahradní práce** uskutečníme, jakmile to počasí dovolí. Bývá to doba **kácení dřevin**, které jsme se rozhodli zlikvidovat včetně odřezání nemocných či jinak narušených větví na užitkových stromech a keřích. Těm, kteří se již hodlají v sadech pustit do prořezávek, nedoporučujeme, aby tak činili u třešní, višní, ozdobných sakur a bříz. Tyto se zařazují do choulostivých dřevin, které se prořezávají až v plné vegetaci, nebo po prvních sklizních ovoce.

V první dekádě měsíce ledna za vyjasněného počasí je ještě možné **odebírat rouby peckovin**, ale jen ze zdravých jedinců. O tomto bylo již v Brodíkú také napsáno včetně informace o uchovávání roubů. Jen bych chtěl upozornit, že při odběru roubů v době, kdy jsou letorosty ještě zmrzlé, na ně nesaháme holou rukou, ale raději **po-užíváme rukavice**, aby přirozená tkáň roubu nereagovala na náhlou změnu teploty šokem.

Ve druhé polovině měsíce **za bezmrazých dnů již můžeme připravovat dřevité řízký rybízú a angreštú**, neboť tyto na jaře brzy raší. Nejsnadněji se dřevitými řízký rozmnožují odrůdy černého rybízú, nebo mezidruhového křížence – **josty**. Na dřevité řízký vybíráme vyvrálé jednoleté výhony ze zdravých matečních keřů. Na toto používáme převážně střední část výhonů. Horní a dolní část k tvorbě dřevitých řízků nepoužíváme, protože tyto nedokáží dobře zakořeňovat. Optimální délka řízků by měla být 20-25 cm. Uchováváme je ve vlhkém sklepe, komoře, či jiném chladném a tmavém prostoru založené v písku, nebo rašelině. Během skladování je nutno je kontrolovat jako roubý, aby předčasně nevypučely, nebo nezaschly, či nebyly napadeny plísní.

V ovocných školkách bývá již dosti těchto druhů, ze kterých si je možno vybrat, a **tak je snadnější si obstarat již hotový keřík**, ale zase jen pokud jde o certifikovaný materiál, abychom si do zahrady nezavlekli škůdce, hlavně vlnovníka rybízového. O tomto jsem také již dříve psal.

Minule jsem se zmínil o **zimním výsevu některé kořenové zeleniny – mrkve, petržele, pastináku, kopru**. Osiva si projdou obdobím přirozeného chladu, vyplaví se z nich inhibitory, a po jarním oteplení rychle vzejdou. Lépe tak využijí půdní vláhu a mnohdy „utečou“ před „zadušením“ časnými jednoletými druhy plevelů. Jen **je třeba mít včas připravený záhon**. Pokud se někomu ještě z jakéhokoliv důvodu nepodařilo zasadit **česnek**, nemusíte zoufat, je možné to ještě v lednovém období za příznivých podmínek počasí napravit. Též náhledy na moření se různí, protože není možnost si moc vybírat u přípravků, které někdy ani nejsou k dostání, a tak kdo má k dispozici **dřevitý popel** (ale jen ze dřeva, nikoliv z ostatních paliv) je možné ho při výsadbě do jamek použít, či posypat na povrch.

O různých odrůdách ovocných dřevin jsme se v minulosti informovali a také je vydáváno dosti publikací ze kterých je možno čerpat, proto nebudu tímto nyní zatěžovat.

V poslední době ale začíná být **zájem o informace týkající se pěstování** tzv. „žlutého klenotu zahrady“, jímž je **kdoule**. Patří mezi ne tak známé ani ne nejpěstovanější ovocné druhy. Je jich ovšem mnoho odrůd a existují i kdoulím příbuzné druhy. Těmto stromům spíše vyhovují teplejší lokality s výživnými půdami. Proto vhodnější jsou pro ně místa, kde se daří meruňkám a broskvím. Stromy sice snesou mrazy až do -30 °C, v příliš chladných lokalitách ale plody některých odrůd nemusí dokonale vyžrát. Nepěstujeme je na příliš vápenatých půdách, kde mohou trpět chlorózou listů.

Přihnojujeme dusíkatým i železitým hnojivem, které spíše aplikujeme na list. **Kdoule je vysoce odolná vůči chorobám a škůdcům**, takže ji pěstujeme bez chemické

ochrany. Do plodnosti vstupují stromy velmi brzy.

Plody jsou velké malvice, pevné, odolné proti otlacení, slupka má charakteristickou žlutou barvu. Sklízí se většinou koncem října před příchodem mrazíků. Charakteristické je výrazné a intenzivní aroma. Plody obsahují hodně pektinů. Výborně se hodí na marmelády, rosoly, vína i mošty, ale i kompoty a ovocné destiláty. **Plody se často kladou i do skříní mezi uložené prádlo**, které provoní a také odpuzují moly. Mají také příznivé účinky a používají se v lidovém léčitelství (žaludeční potíže, průjem, kašel a další). Také se

dostává ve známost, že tento stromek **slouží jako podnož pro roubování jabloní a hrušní**, ale samotných odrůd kdoulí je již také dost na trhu.

Dalším druhem ovoce, který se postupně dostává na naše území je, **kudranie**. Pro své červené plody připomínající jahody, moruše, maliny se označuje jako jahodový strom, nebo čínská moruše. Považuje se za velmi perspektivní rostlinu budoucnosti a stromy jsou u nás spolehlivě mrazuvzdorné – pochází z východní Asie. **Je třeba pěstovat alespoň dvě rostliny**, které se mohou sázet i do jedné jámy vedle sebe, ale i samostatně, protože jsou cizosprašné. Plody obsahují velké množství cukrů, srovnatelné například s dozrálým fíkem. Mají také množství antioxidantů, urychlují hojení pohmožděnin a pomáhají při léčbě hypertenze. Jsou známé svými protizánětlivými účinky. Literatura uvádí také účinek výtažků z kudranie i proti arterioskleróze, či Parkinsonově a Alzheimerově chorobě.

Tak to byla jen pro zpestření malá informace z výzkumných zdrojů o zde ještě nerozšířených nových odrůdách.

Hlavní však bude, abychom všichni dokázali odolávat také nově se vytvářejícím se chorobám a neduhům, a tak si mohli plánovat jak a co vše uspořádat na svých zahradních plochách.

K tomu vám všem bychom za zahrádkáře rádi popřáli do nového roku spíše více klidných období, dostatečnou pohodu, radost z vaší práce, další úspěchy, a hlavně štěstí s pevným zdravím. Vám i všem vašim blízkým.

*Za Český zahrádkářský svaz
František Břečťan*

VČELAŘI

ROK SE VČELAMI – LEDEN

V následujícím roce bych s vámi chtěl sdílet radosti a starosti včelařů se včelami, které je v jednotlivých měsících čekají. Informace se budu snažit poskytovat **ve čtivé formě**, proto prosím o shovívavost odborné včelařské veřejnosti při nedodržování názvosloví.

Včelstvo je tvořeno jednou matkou, i když ve výjimečných případech jich je více, **dělnicemi**, to jsou samičky, a trubci, to jsou samečci. Ve včelstvu se vše řídí pudově, nikdo tam nevelí, každý jedinec pracuje na hlavním úkolu – zachování včelstva. Matka pracuje na rozmnožování, jejím úkolem je klást vajíčka v dostatečném množství pro dané období. Pokud se dělnicím nezdá matka dost výkonná,

tak si vychovají novou a tu starou utratí. Podobné je to s trubci, ty si včely chovají v období páření a poté je z úlu vyženou. Dělnice pracují do úmoru na tom, co je zrovna potřeba. **Včelaři se snaží šlechtěním některé vlastnosti včel posílit**, třeba pud shromažďovací a čistící, **a jiné zase potlačit**, třeba bodavost a rojivost. Některé prameny uvádějí třípohlavnost včel, ale matka je vlastně dělnice, která byla v době vývoje krmena vydatnějším krmivem – mateří kašičkou, a je oplozena.

Leden je nejchladnějším měsícem roku a včely tomu musejí přizpůsobit svoje chování. Jejich hlavním cílem je **udržet matku v teple**, proto se okolo ní seskupí do zimního chumáče, který je shora uzavřen a zdola jsou v něm tunýlky pro přísun vzduchu, únik drahocenného tepla je tak minimální. Takto je schopno zdravé včelstvo přezimovat i mimo úl nebo dutinu stromu. Uprostřed zimního chumáče udržují pohyby svalů teplotu kolem 35 °C. Při této teplotě je matka schopná klást vajíčka v menším množství i v zimním období. Včely se na povrchu chumáče střídají, aby neprokřehly. Během zimy se postupně posouvají za zásobami, které si připravily před zazimováním. Spotřeba zásob závisí na teplotě, zdravotním stavu včel, kvalitě zásob a klidu na stanovišti. K větší spotřebě zásob potravy vede i rušení včel, proto je dobré **zamezit rušení včelstev** ptactvem nebo třeba i větví, které by se o úly otíraly vlivem větru. Pro přežití včel je nutný také dostatečný **přístup čerstvého vzduchu**. Včelař by měl pravidelně svá včelstva navštěvovat a ometat sněh z vchodů do úlu, takzvaných česů. Česna by měla být dostatečně velká pro přísun vzduchu, ale zároveň malá, aby se do úlu nedostali hlodavci, kteří by vykusovali zimní zásoby a rušili včelstvo. Některé lednové dny venkovní teplota vystoupá nad 10 °C, to je impuls pro včely, aby se prolétly a vyprázdnily si výkalové váčky, které se jim plní při požívání potravy. Kdyby mrazivé období trvalo déle a včely nemohly vyletět, tak by se vykálely v úlu a to by bylo zdrojem spousty nemocí. Ke kálení v úlu může přispět i špatná kvalita zimních zásob nebo oslabení včel z nemocí.

Zatímco včely se snaží přežít zimu, tak **by se měl včelař věnovat přípravě na další období.** Připravuje si úly, sbíjí a drátkuje rámečky a poté do nich zatavuje mezistěny, jakýsi základ budoucích buněk, dezinfikuje všechno nářadí a věnuje se studiu.

Na konci ledna je povinností včelaře **odevzdat vzorky měli pro vyšetření na přítomnost roztoče kleštíka včelího** (*Varroa destructor*), který je přenašečem virových onemocnění, především varroázy. Je nutné monitorovat jeho rozšíření a v případě většího zamoření hned na jaře včelstva začít léčit. Zmínil jsem slovo **měl, to je veškerý odpad**, co spadne na dno úlu, jsou to drobné šupinky vosku, které včely vykusují z víček buněk, aby se dostaly k zásobám, uhynulé včely a roztoči.

Pro zajišťování léčiva a přístrojů pro jejich aplikaci je potřeba velká dávka investic, se kterou včelařům pomáhají formou darů obce, na jejichž katastrech naše organizace ZO ČSV Chleny působí. Za jejich podporu vřelé díky.

Petr Dubský, předseda ZO ČSV Chleny

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2022

bude probíhat v našich obcích **8. 1. 2022**. Situace napovídá, že pravděpodobně bude probíhat jako loni. Uvidíme, jestli budou moci Tři králové navštívit dům od domu se svým přáním a požehnáním. Pokud se jich nedočkáme, budete mít ve schránce pozdrav a informace, jak můžete přispět těm nejpotřebnějším. Pokladnička na sbírku by v tom případě byla umístěna na OÚ u paní starostky. Informace o výši částky, která se vybrala bude uveřejněna v Brodíku.

Děkujeme, že přijmete Tři krále s radostí, a pokud nebude možno jinak, přivítáme je ve svém srdci.

Dana Navrátilová, Přestavky

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2022

Každá koruna pomáhá

Přispět můžete více způsoby:

- Bezhotovostní dar: 66008822/0800, VS pro náš region: 777955023, od 1. prosince 2021 do 31. ledna 2022
- On-line: www.trikralovasbirka.cz, se zadáním PSČ nebo názvu naší charity: Farní charita Rychnov nad Kněžnou, do 30. dubna 2022
- Třem králům do pokladničky po celé České republice od 1. do 16.1.2022
- Sledováním Tříkrálového koncertu 9. ledna 2022 od 18 hodin na ČT1

Kontakty: PharmDr. Ilona Mikušová, Farní charita Rychnov nad Kněžnou
tel: 494 534 431, email: ilona.mikusova@charitark.cz, Mgr. Eva Šmidová, email: eva.smidova@charitark.cz, www.rychnov.charita.cz

POČASÍ U NÁS V NOVÉM

Jedná se o amatérskou meteostanici umístěnou na objektu rodinného domu č. p. 48 v obci Rájec. Nová meteostanice je v provozu od srpna 2018. Pro případné dotazy jsem zřídil e-mail: pocasirajec@seznam.cz.

PROSINEC 2021	
teplota max.	12,4°C
teplota min.	-12,1°C
průměrná teplota	0,3°C

Vítr průměr	
Prosinec	1,2m/s, nárazy 20,0m/s a směr J

Srážky	
Prosinec	37,3mm s 13 dny deště

V zimním období není srážkoměr vyhříván, tudíž není změřená sněhová pokrývka.

Děkuji všem fanouškům mé meteostanice za podporu a v roce 2022 plánuji vylepšení meteostanice a doplnění čidel.

Sezónní přehled ▾

Průměrná teplota ▾

°C ▾

 Zima

	Pro	Led	Úno
2022 Max	* 7.5	* 9.8	
Min	* -7.2	* 9.8	
Prům	* 0.3	* 9.8	
Prům	* 0.6		

 Jaro

Bře Dub Kvě

 Léto

Čer Čec Srp

 Podzim

Zář Říj Lis

2021 Max	9.3	4.9	6.9	12.2	* 13.5	19.0	* 25.4	* 23.4	22.4	19.0	18.1	10.3
Min	-1.7	-6.7	-12.0	-3.3	* 0.0	6.2	* 13.0	* 15.4	11.4	10.1	4.0	-0.6
Prům	2.9	-0.5	-0.7	2.8	* 5.9	11.1	* 19.2	* 19.5	16.6	14.8	9.0	4.6
Prům	0.6			* 6.6			* 18.4			9.4		
2020 Max	9.6	7.2	9.9	11.0	16.9	17.9	23.0	24.0	23.9	20.4	18.8	13.2
Min	-2.3	-3.7	-0.6	-2.0	-1.1	6.0	12.6	14.5	14.6	8.3	5.5	-0.3
Prům	2.7	0.4	4.3	4.7	9.3	11.7	17.7	19.1	20.0	14.8	10.1	4.8
Prům	2.4			8.6			18.9			9.9		
2019 Max												
Min												
Prům												
Prům												

Pozn.: *Neúplná data.

Sezónní přehled ▾

Denní srážky ▾

mm ▾

 Zima

	Pro	Led	Úno
2022 Σ	* 37.3	* 0.3	
Σ		* 37.6	
Max	* 5.6	* 0.3	
Prům	* 1.2	* 0.3	
Prům	* 1.2		

 Jaro

Bře Dub Kvě

 Léto

Čer Čec Srp

 Podzim

Zář Říj Lis

2021 Σ	290.7	20.4	25.8	26.1	* 25.7	104.7	* 91.5	* 215.0	104.4	37.6	20.1	24.6
Σ	336.9			* 156.5			* 410.9			82.3		
Max	156.9	4.5	9.3	5.4	* 4.5	26.5	* 59.0	* 77.5	16.0	20.3	8.9	12.4
Prům	9.4	0.7	0.9	0.8	* 0.9	3.4	* 3.2	* 7.4	3.4	1.3	0.6	0.8
Prům	3.7			* 1.7			* 4.6			0.9		
2020 Σ	27.6	21.3	87.9	28.2	6.6	63.9	183.3	51.0	105.3	83.1	96.0	23.4
Σ	136.8			98.7			339.6			202.5		
Max	9.3	6.0	14.7	6.9	6.3	15.0	40.2	11.1	28.8	26.1	17.1	8.1
Prům	0.9	0.7	3.0	0.9	0.2	2.1	6.1	1.6	3.4	2.8	3.1	0.8
Prům	1.5			1.1			3.7			2.2		
2019 Σ												
Σ												
Max												
Prům												
Prům												

Pozn.: *Neúplná data.

SVOZOVÝ PLÁN ODPADU NA ROK 2022

pro obec

BOROVNICE

DRUH ODPADU	ČETNOST SVOZŮ ZA ROK	SVOZOVÝ DEN	ČÍSLO TÝDNE	
SMĚSNÝ KOMUNÁLNÍ ODPAD	26X	PÁTEK	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50 ,52	
PLAST A TETRAPACK	TERMÍN DLE OBJEDNÁNÍ OÚ			
PAPÍR	13X	PÁTEK	4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, 40, 44, 48, 52	
SKLO	BÍLÉ	4X	STŘEDA	8,21,34,47
	BAREVNÉ	4X	STŘEDA	8,21,34,47
BIO	NEPROVÁDÍ SE			
MOBILNÍ SVOZ "N" ODPADU	NEPROVÁDÍ SE			

EKOLA České Libchavy

Marius Pedersen Group

Telefon: 493 646 300

Vydává Obec Borovnice v nákladu 200 ks.

Registrováno u MK ČR pod č.j. E 21940. Uzávěrka příštího čísla: 30. 1. 2022.

Redakční rada neodpovídá za stylizaci příspěvků a tiskové chyby.

Vytiskla tiskárna AG TYP Kostelec nad Orlicí.